

Minister Zdrowia

DLG.050.48.2026.WSK
Warszawa, 07 lipca 2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 17809 Posła Tadeusza Chrzana i grupy posłów w sprawie profilaktyki w kierunku raka piersi i raka szyjki macicy, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Program „Moje Zdrowie - Bilans Zdrowia Osoby Dorosłej” jest ogólnopolskim programem profilaktycznym dla dorosłych (od 20 lat), którego głównym celem jest wczesne wykrywanie chorób cywilizacyjnych (cukrzyca, choroby serca, nowotwory) oraz promowanie zdrowego stylu życia. Program umożliwia wykonywanie regularnych badań (bilans zdrowia) oraz ocenę stanu zdrowia. W programie profilaktycznym Moje Zdrowie częstotliwość wykonywania bezpłatnych bilansów i badań zależy od wieku:

- 1) osoby w wieku 20–49 lat – badania raz na 5 lat;
- 2) osoby powyżej 49 roku życia - raz na 3 lata.

Program rozpoczyna się wypełnieniem samodzielnie przez pacjenta ankiety w systemie IKP lub stacjonarnie (z pomocą personelu) w przychodni podstawowej opieki zdrowotnej. Po wypełnieniu przez pacjenta ankiety w systemie, jest ona przekazywana do świadczeniodawcy, do którego złożono deklarację wyboru lekarza POZ. Po analizie ankiety, świadczeniodawca wystawia skierowanie na badania biochemiczne, których zakres jest dobrany indywidualnie, na podstawie ankiety. Katalog przesiewowych badań biochemicznych w programie został określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia¹. Wykaz badań spełnia warunki dla badań przesiewowych, jest wystarczający i optymalny do diagnozowania chorób przewlekłych, w tym chorób nowotworowych. W kolejnym etapie, po uzyskaniu wyników badań, pacjent jest zapraszany na wizytę podsumowującą, podczas której pacjent otrzymuje Indywidualny Plan Zdrowotny (IPZ) i omawiane są wyniki przeprowadzonych badań, zidentyfikowane czynniki ryzyka oraz przedstawiane są zalecenia dotyczące dalszego postępowania, w tym wskazanie właściwych badań profilaktycznych oraz zasad ich realizacji.

W pierwszym roku realizacji programu Moje Zdrowie dla 3,7 tys. pacjentów wystawiono karty DiLO i uruchomiono przyspieszoną diagnostykę onkologiczną – w dniu bilansu i w kolejnych tygodniach (najwięcej kart w ciągu 7 dni od wizyty), a blisko 1,9 tys. pacjentów z kartą DiLO miała rozliczone świadczenia w ramach karty.

Lekarza POZ rozpoczyna w systemie proces diagnostyczno-terapeutyczny u pacjenta z chorobą nowotworową, identyfikuje czynniki ryzyka, kieruje na odpowiednie badania diagnostyczne i motywuje pacjenta do udziału w programach profilaktycznych. W tym obszarze program Moje Zdrowie ma znaczenie szczególne, bo umożliwia kompleksową ocenę stanu zdrowia pacjenta, identyfikację czynników ryzyka oraz ukierunkowanie na

¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 1427 z późn. zm.).

właściwe badania profilaktyczne, w tym zachęcanie do udziału w populacyjnych programach przesiewowych. Elementem programu jest wizyta podsumowująca, podczas której przedstawiane są zalecenia dotyczące dalszego postępowania, w tym wskazanie właściwych badań profilaktycznych oraz zasad ich realizacji. Takie podejście sprzyja wzmocnieniu koordynacji opieki, poprawie świadomości zdrowotnej pacjentów oraz zwiększeniu zgłaszalności na badania przesiewowe, w tym w kierunku raka szyjki macicy i raka piersi. Niezbędnym elementem posiadania większego zakresu danych do analizy efektów programu „Moje Zdrowie” jest większa cyfryzacja realizacji programu (nie tylko ankieta, ale także Indywidualny Plan Zdrowotny), co jest planowane na do końca 2026. Dzięki cyfryzacji IPZ będzie można wdrażać narzędzia motywacji pacjentów do realizacji zaleceń, a także śledzić ścieżkę pacjenta (m.in. realizację profilaktyki onkologicznej zaleconej w IPZ). Na program „Moje Zdrowie” należy obecnie patrzeć jako na narzędzie kompleksowej profilaktyki, które będzie rozwijane o kolejne funkcjonalności.

Wskaźniki efektywności działań profilaktycznych w obszarze onkologii, w tym w odniesieniu do zgłaszalności kobiet na badania mammograficzne i cytologiczne, są definiowane na poziomie populacyjnych programów przesiewowych. Kluczowym mierzalnym wskaźnikiem pozostaje odsetek populacji objętej programem, która faktycznie skorzystała z badania (tzw. zgłaszalność). Wskaźnik ten jest monitorowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia oraz Ministerstwo Zdrowia. Program „Moje Zdrowie - bilans zdrowia osoby dorosłej” w POZ pełni funkcję wspierającą poprawę tych wskaźników. Świadczenia gwarantowane dotyczące profilaktyki w kierunku raka piersi i raka szyjki macicy są bowiem realizowane odrębnie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych². Katalog programów zdrowotnych, z których część ma charakter profilaktyczny i jest skierowana do określonych grup wiekowych, umożliwiając wykonywanie badań przesiewowych w kierunku wykrywania najczęstszych nowotworów, w tym raka szyjki macicy oraz raka piersi. Programy profilaktyczne adresowane są do osób zdrowych, bez objawów chorobowych, a udział w nich jest dobrowolny i nie wymaga skierowania. Programu „Profilaktyka raka piersi” skierowany jest do kobiet w wieku 45–74 lata, które mogą wykonać co 24 miesiące badanie mammograficzne przeprowadzone w stacjonarnej pracowni mammografii lub w pracowni mobilnej (mammobusie). W przypadku uzyskania nieprawidłowego wyniku pacjentka kierowana jest do drugiego etapu programu – etapu pogłębionej diagnostyki, w ramach którego - w zależności od wskazań medycznych - wykonywane są dalsze badania, w szczególności: mammografia uzupełniająca, ultrasonografia piersi lub biopsja. Program „Profilaktyki raka szyjki macicy” skierowany jest do kobiet w wieku 25–64 lata i aktualnie realizowany w dwóch schematach:

- 1) schemat oparty na cytologii klasycznej – badanie wykonywane co 3 lata (lub co 12 miesięcy w grupach ryzyka), przy czym przewiduje się wycofanie cytologii klasycznej z programu z dniem 1 sierpnia 2026 r.;
- 2) schemat oparty na teście HPV HR oraz cytologii na podłożu płynnym (LBC), który wprowadzono od lipca 2025 r.; test HPV HR wykonywany jest co 5 lat, natomiast w przypadku wyniku dodatniego z tego samego materiału wykonywana jest dodatkowo cytologia LBC (triage).

W przypadku nieprawidłowego wyniku badania pacjentka kierowana jest do etapu pogłębionej diagnostyki, gdzie wykonuje się kolposkopię lub kolposkopię połączoną z pobraniem wycinka do badania histopatologicznego. Badania mogą być wykonywane w poradniach ginekologicznych posiadających umowę z NFZ, a także w zakresie pobrania materiału przez wybrane położne POZ.

² Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu programów zdrowotnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 916 z późn. zm.)

W odniesieniu do kwestii działań systemowych i integracji rejestrów i systemów e-rejestracji oraz wdrożenia aktywnego modelu imiennego zapraszania kobiet na badania informuję, że:

- 1) wdrożona Centralna e-Rejestracja ułatwia dostęp do zapisu na badania profilaktyczne - test HPV HR oraz mammografia (w jednym miejscu informacja o dostępnych terminach w najbliższej okolicy zamieszkania pacjentek);
- 2) w programie Moje Zdrowie pacjent może wypełnić ankietę poprzez kanały cyfrowe (IKP/mojeIKP), co skraca czas i upraszcza dostęp do pierwszego etapu programu profilaktycznego. Potwierdzają to dane – pacjenci, zwłaszcza młodzi, chętniej wybierają ten sposób rejestracji do programu;
- 3) w ramach wizyty podsumowującej „Moje Zdrowie” jednym z zaleceń dla pacjentów jest skorzystanie z badań profilaktycznych i wykorzystanie Centralnej e-Rejestracji do zapisu na te badania;
- 4) wysyłka powiadomień o programach profilaktycznych dla użytkowników aplikacji, którzy spełniają kryteria np. wiek czy płeć (akcje celowane w ramach profilaktyki kobiet oraz mężczyzn), która odbywa się poprzez mojeIKP zwiększa zgłaszalność na badania profilaktyczne.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Tomasz Maciejewski
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/